

Lausunto

15.09.2023

Asia: VN/25152/2023

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja Suomen rannikkostrategian luonnokseen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lauttasaari-Seura ry

Lausunto Suomen rannikkostrategian luonnoksesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/25152/2023

Suomen rannikkostrategian tavoitteena on edistää rannikon kestävästä käyttöä vastaten luontokadon, ilmastomuutoksen ja saastumisen uhkiin. Rannikkostrategia ohjaa ja viitoittaa rannikolla tapahtuvaa kehittämistä ja suunnittelua. Lauttasaari-Seura ry haluaa strategian viimeistelyssä kiinnitettävän huomiota toimiin ja velvoitteisiin, joiden avulla tavoitteet nykyistä paremmin voisivat toteutua käytännössä.

Rannikon tilan ja vaikutusten ylikunnallinen huomioon otto hankkeissa

Strategia käsittelee koko Itämeren alueen Suomen rannikkoa. Esimerkiksi Perämeren ja pääkaupunkiseudun paineet muuttaa rannikon olosuhteita poikkeavat paljon toisistaan. Siksi katsomme, että olisi erittäin tärkeää tarkastella strategian toimenpidekortteja erikseen tiheään asuttujen kaupunkiseutujen rakentamispaineiden ja muun rannikonkäytön osalta.

Pääkaupunkiseudulla rannikkoon kohdistuu muutostarpeita eri hankkeista, joiden suunnittelu on peräkkäistä tai rinnakkaista. Vaikutusten arviointi tehdään usein hankekohtaisesti ja olemassa olevaan maankäytön tilaan simuloiden.

Maakuntakaavoissa ja yleiskaavoissa on käytössä useita eri teemakarttoja, mutta merenpinnan alista nykytilannetta ja tulevan alueidenkäytön vaikutuksia ei edellytetä arvioitavan ja luontoselvityksiä tehtävän vesialueen kokonaisuudesta ennen hankesuunnittelun aloittamista. Vesialuetta käsitellään ikään kuin maana ja tulevana tonttimaana.

Lauttasaari-Seura ehdottaa toimenpidekorteissa huomioitavaksi:

Toimenpidekortti Ajantasainen tilannekuva

- Kokonaiskuvan luominen rannikkoalueen tilasta yli kuntarajojen, MAL-sopimusalue rajojen ja maakuntarajojen sekä tutkimustarpeiden näkyväksi tekemistä velvoittavana maakuntakaavoja ja yleiskaavoja laadittaessa sekä MAL-sopimuksia solmittaessa ja seurattaessa.
- Avoimen tietoportaalin luomista vesistöön kohdistuvista/kohdistuneista hankkeista sisältäen myös suunnitteluvaiheessa olevat täytöt ja ruoppaukset.

Toimenpidekortti Kokonaisvaikutusten arvioinnin kehittäminen

- Samaan rannikon osaan kohdistuvien suunnitelmien/lähiaikojen toteutusten esittäminen karttapohjassa luontokartoituksineen ja vaikutusten arviointeineen ylikunnallisesti.
- Esimerkiksi Seurasaarenselkää koskevat yhtäaikaiset suunnitelmat uuden kaupunginosan perustamisesta Koivusaaren täyttöalueelle, osayleiskaavasunnittelussa oleva laajan Länsiväylän varren täyttö, satamatunnelin suunnitelmissa olevat täytöt, Espoon meneillään oleva yleiskaavasunnittelu ja NOUSU-rahoituksella toteutetut meritaimenen kutusorakot puroissa. Nyt kaikki nämä ovat tarkasteltavissa vain hankekohtaisesti.

Toimenpidekortti Kestävä maankäyttö ja rakentaminen

- Kestävä maankäyttö ja rakentaminen vaatii ylikunnallisen vesistön tilan ja luontoarvojen kartoittamisen sekä välineet ohjata ja sopia vesistön käytöstä. Ehdotamme:
 - o Maakuntakaavan ja yleiskaavan osiksi vedenalaista teemakarttaa, jossa huomioidaan vesistön tila, eläimistö ja kasvisto sekä suunnitellun alueiden- ja maankäytön vaikutukset.
 - o Maankäyttö-, asuminen- ja liikennesopimusten (MAL) osaksi myös ympäristövaikutuksista ja kompensatioista sopimista, jolloin MAL-sopimus muuttuisi MALY-sopimukseksi juridisine velvoitteineen.

- o Suurilla kaupunkialueilla tulisi rakentamispaineen takia tehdä erilliset rannikon käyttöön liittyvät tarkastelut ja käyttää ne erillisesti päätösprosessissa, jonka valvojana toimisi ELY-keskus.

Toimenpidekortti Hyvinvoiva rannikkoluonto

- Toimenpidekortissa todetaan: ” Esimerkiksi rakentamattoman rantaviivan määrä ei lisäännny ilman haastavia ja kalliita ennallistamistoimenpiteitä.” Rakentamattoman rannan käsite tulisi määritellä. Mikä on luonnon ranta? Kaupunkiseuduilla rantaa on saatettu muokata historian kuluessa. Kuitenkin kymmenien, ellei sadan vuoden aikana kasvisto ja eläimistö esiintyvät muokatulla rannalla täysin luonnontilaisen kaltaisena. Käsitteen määrittely eliösystemin eikä karttojen kautta vaatisi vahvan tuen rakennetulla alueella.

Wohlman Nina
Lauttasaari-Seura - Drumsö-Sällskapet ry